

Rep. nr.:

Bundel nr.:

82549

ZITTING VAN 03 SEPTEMBER 2010– 6° Kamer - B.Z. - Folio

**De rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde heeft het
volgend vonnis uitgesproken:**

Algemeen rolnummer: 02/28/A: IN DE ZAAK VAN:

, architect, wonende te

Eiseres, in persoon verschenen en bijgestaan door mr. die
optreedt namens mr. , advocaat te
, hangende de procedure

TEGEN:

HET VLAAMS GEWEST, vertegenwoordigd door

Verweerster, vertegenwoordigd door mr. , die optreedt
namens mr. , advocaat te

1. De procedure

De rechtbank heeft in het dossier van rechtspleging kennis genomen van:

- de inleidende dagvaarding d.d. 28.12.2001, betekend door plaatsvervangend gerechtsdeurwaarder loco gerechtsdeurwaarder , ter standplaats ;
- de conclusies, tweede conclusie en syntheseconclusie, neergelegd ter griffie dezer rechtbank voor het Vlaams Gewest op respectievelijk 06.09.2005, 26.03.2007 en 10.09.2007;
- de repliekconclusie en syntheseconclusie, neergelegd ter griffie dezer rechtbank voor op respectievelijk 24.01.2007 en 07.09.2007;
- het tussenvonnissen d.d. 07.03.2008;
- de beschikking van de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde in toepassing van artikel 88 § 2 Ger.W. d.d. 06.05.2008;

- de eerste conclusie, syntheseconclusie en (tweede) syntheseconclusie na tussenvonnis, neergelegd ter griffie dezer rechtbank voor het Vlaams Gewest op respectievelijk 28.05.2009, 27.11.2009 en 26.02.2010;
- de repliekconclusie en syntheseconclusie na tussenvonnis, neergelegd ter griffie dezer rechtbank voor op respectievelijk 18.09.2009 en 18.01.2010.

De rechtbank heeft de middelen en conclusies van partijen gehoord tijdens de openbare terechtzitting van 02.04.2010. Daarna werd een dossier met 19 stavingsstukken voor en met 21 stavingsstukken voor Het Vlaams Gewest neergelegd, waarna de zaak in beraad werd genomen.

2. De feiten

2.1. wordt aangesproken door de met het oog op regularisatie van door hem zonder bouwvergunning aangevatte verbouwingswerken in de

2.2. Een architectencontract wordt op 21.06.2001 onder partijen ondertekend, waarna het regularisatie- en verbouwingsdossier begint op te maken.

2.3. Niettemin en zonder de vergunning af te wachten werkt de bouwheer verder, wat aanleiding geeft tot een "proces-verbaal van vaststelling en stillegging" op 25.07.2001, een "bevel tot staking van de werken" op 30.07.2001, een "bekrachtiging" van het bevel tot staking van 25.07.2001 op 31.07.2001, een "bekrachtiging" van het bevel tot staking van 30.07.2001 op 09.08.2001, een proces-verbaal van verzegeling op 10.08.2001, de oplegging van een administratieve geldboete van 4.957,00 euro op 17.08.2001, een verzoek tot kwijtschelding van betaling op 22.08.2001, een verwerping van dit verzoek op 24.09.2001, een dwangbevel tot betaling van de administratieve geldboete op 07.12.2001.

2.3. Hierna heeft een dagvaarding-verzet in toepassing van artikel 157§4 van het decreet van 18.05.1999 betekend op 28.12.2001.

3. De vorderingen

3.1. In termen van dagvaarding vordert dat, na onderzoek van de bevoegdheid in limine litis, voor recht zou worden gezegd:

° dat de beslissing om een administratieve geldboete op te leggen, genomen op 17 augustus 2001 op grond van een niet bekrachtigd stakingsbevel, NIETIG is;

° dat indien de beslissing van 17 augustus niet door nietigheid zou aangetast zijn, quod non, het besluit van 24 september nietig is, omdat er geen melding is gemaakt van de mogelijkheid van verhaal, hetzij bij de Raad van State, hetzij bij een andere rechtsinstantie, zodat het besluit zelf NIETIG;

° dat het dwangbevel van 7 september 2001, evenmin de mogelijkheid van verhaal inhoudt noch de modaliteiten ervan en derhalve nietig is of minstens de uitvoerbaarheid geschorst wordt.

3.2. In ondergeschikte orde vordert zij:” ten gronde oordelend over de feiten en over de betichting van nalatigheid, voor zover de middelen in limine litis zouden falen, het gegeven dwangbevel van 7 december 2001 ONUITVOERBAAR te verklaren wegens ongegrondheid van het besluit van 24 september 2001”.

3.3. In termen van repliekbesluiten en van syntheseconclusie wijzigt haar vordering en vordert zij thans dat, na bevoegdverklaring en ten gronde, het verzet gegrond zou worden verklaard en het dwangbevel van 7 december 2001 onuitvoerbaar zou worden verklaard wegens nietigheid, zo niet ongegrondheid van het besluit van 24 september 2001.

3.4. Bovendien vordert de veroordeling van het Vlaams Gewest tot betaling van de proceskosten en toelating om het vonnis voorlopig te mogen uitvoeren ook indien het Vlaams Gewest beroep zou aantekenen.

3.5. In termen van 3 conclusies vordert het Vlaams Gewest de zaak in toepassing van artikel 88§2 Ger.W. te verwijzen naar de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde en “vervolgens de vordering van de eisende partij af te wijzen als onontvankelijk, minstens ongegrond (en) eisende partij te veroordelen tot de kosten van het geding”.

3.6. In 3 conclusies na beschikking artikel 88 § 2 Ger.W. vordert het Vlaams Gewest de vordering van eisende partij af te wijzen als onontvankelijk, minstens ongegrond en eisende partij te veroordelen tot de proceskosten.

3.7. In repliekconclusies na tussenvonnis vordert “ na zich reeds bevoegd te hebben verklaard om over het verzet tegen de administratieve geldboete te vonnissen conform artikel 157 § 4 van

DORO, rechtdoende ten gronde, de oplegging van de betwiste administratieve geldboete ongegrond te verklaren, eventueel wegens straf van nietigheid van het stakingsbevel”, meer veroordeling van het Vlaams Gewest tot de kosten van het geding.

3.8. In syntheseconclusie na tussenvonnissen vordert *“ na zich reeds bevoegd te hebben verklaard om over het verzet tegen de administratieve geldboete te vonnissen conform artikel 157 § 4 van DORO, rechtdoende ten gronde, de oplegging van de betwiste administratieve geldboete ongegrond te verklaren” met veroordeling van het Vlaams Gewest tot de kosten van het geding.*

4. Discussie:

4.1. *Het Vlaams Gewest betwist de vordering en merkt op:*

4.1.1. *De vordering is onontvankelijk, omdat deze niet gericht is tegen het besluit van de Gewestelijke Stedenbouwkundige inspecteur van 24.09.2001 maar “in wezen gericht is tegen het opleggen van de beslissing tot een administratieve geldboete op zich”.*

Het Vlaams Gewest meent dat *“steeds nagelaten heeft om tegen deze beslissing (de beslissing van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Inspecteur d.d. 24.09.2001 waardoor haar verzoek tot kwijtschelding afgewezen werd) bij de bevoegde instantie daaromtrent de nodige proceduriële stappen te ondernemen. De eisende partij heeft dus berust in die beslissing”.*

4.1.2. *De vordering is ongegrond, nu het stakingsbevel doorbroken is en derhalve terecht een administratieve boete werd opgelegd.*

Tevens benadrukt het Vlaams Gewest:

- dat de administratieve geldboete geen straf is, maar opgelegd wordt naast de straf: terwijl de straf aan de orde is bij het plegen van een stedenbouwkundig misdrijf (artikel 99 e.v. D.R.O.) komt de administratieve geldboete ter sprake ingevolge het doorbreken van een tijdig bekrachtigd stakingsbevel zoals bedoeld in artikel 154, 5de lid DRO.;

- dat de bestreden beslissing geenszins melding moest maken van de mogelijkheid tot beroep bij de raad van State en de afwezigheid van deze vermelding enerzijds de nietigheid van de beslissing niet met zich meebrengt en anderzijds hooguit daardoor de beroepstermijn geen aanvang nam;

- dat de bekrachtigingsbeslissing van 31.07.2001 tijdig was (binnen de 8 dagen na het P.V. van 25.07.2001) en niets belette reeds voorafgaandelijk deze (tijdige) bekrachtiging een doorbreking van het stakingsbevel op 30.07.2001 vast te stellen en dat het standpunt van hierover het gevolg is van een verkeerde lezing van artikel 156 par. 1 DRO.;
- dat de toezichthoudende architect verantwoordelijk is voor de uitgevoerde werken en dus voor de doorbreking van een gegeven stakingsbevel;
- dat de vergelijking met het Cassatie-arrest van 04.02.2003 niet opgaat nu het daar ging over een stedenbouwkundig misdrijf van instandhouding, waarin inderdaad een architect vreemd is nu van instandhouding pas sprake kan zijn nadat de taak van de architect eerst beëindigd werd, terwijl hier de doorbreking plaats had op het ogenblik dat de verantwoordelijkheid van de architect en de toezichtsovername net aan het lopen was;
- dat het van geen belang is dat de uitgevoerde werken, die de doorbreking uitmaakten, op zich al dan niet vergunningsplichtig waren, aangezien ook op zich niet-vergunningsplichtige werken de verdere afwerking van het geheel beogen.

4.2. volhardt in haar vordering en argumenteert:

- dat het opgeworpen middel van onontvankelijkheid opnieuw getuigt van juridische spitsvondigheid en irrelevant is, aangezien de vordering het verzet tegen het opleggen van een administratieve geldboete tot voorwerp heeft;
- dat zij van de bouwheer opdracht kreeg om een regularisatiedossier op te maken betreffende door de bouwheer reeds uitgevoerde verbouwingen en de bouwaanvraag terzake indiende op 24.07.2001;
- dat zij pas als toezichthoudende architect kan worden beschouwd eens de bouwvergunning is verleend, wat pas veel later het geval was;
- dat het haar niet toekomt om toezicht uit te oefenen op niet-vergunde werken;
- dat de bekrachtigingsbeslissing van 09.08.2001 in verband met de vaststellingen van 30.07.2001 laattijdig is, nu 10 dagen verlopen;
- dat artikel 21 van het reglement van beroepsplichten uiteraard niet van toepassing is zolang de vergunning niet werd verleend;

- dat zij geen enkele fout beging die de administratieve sanctie kan rechtvaardigen;
- dat de verwijzing naar het arrest van het Hof van Cassatie d.d. 02.02.2003 pertinent is om hiermee te illustreren dat een architect geen verantwoordelijkheid draagt zolang deze geen materiële daden stelde: in casu was haar taak van toezicht nog niet begonnen, in het ingeroepen arrest was de toezichtstaak inmiddels afgelopen;
- dat de ingeroepen nietigheid deel uitmaakt van het verzet ten gronde;
- dat de finale kern van de zaak is of terzake de architect enige schuld heeft, met name enige betrokkenheid bij het doorbreken van het stakingsbevel aan de bouwheer.

5. Beoordeling:

5.1. Met betrekking tot de opgeworpen onontvankelijkheid van de vordering omdat deze niet is gericht tegen het besluit van de Gewestelijke stedenbouwkundige ingenieur van 24.09.2001:

5.1.1. Bij tussenvonnis van 07.03.2008 werd uitvoerig uiteen gezet waarom deze rechtbank met volle rechtsmacht controle kan uitoefenen en kan oordelen over een administratieve geldboete.

Er wordt brevitatis causa naar de redengeving van gezegd tussenvonnis onder nrs. 5.1.1. tot 5.1.11. ervan verwezen.

Er kan zelfs gesteld worden dat precies die controle door deze rechtbank een essentiële - zelfs verdragsrechtelijke - voorwaarde is om administratieve geldboeten, in welk domein ook, te mogen in het leven roepen.

5.1.2. Met deze pas nu - na tussenvonnis - opgeworpen exceptie ontwikkelt het Vlaams Gewest wat volgt:

Heerwegh had "*bij de bevoegde instantie daaromtrent de nodige proceduriële stappen*" moeten ondernemen en heeft door dit niet te doen, steeds volgens het Vlaams Gewest, "*dus berust in die beslissing*".

Voor de duidelijkheid: het gaat hem over de beslissing van de Stedenbouwkundige Inspecteur van het door ingediend

verzoek tot kwijtschelding van de opgelegde administratieve boete af te wijzen.

Door enkel de oplegging van de administratieve geldboete zelf (beslissing van 17.08.2001) voor de rechtbank te bestrijden, slaat de bal mis en voert zij een nutteloos achterhoedegevecht, nu de beslissing van 17.08.2001 niet meer zou bestaan, precies omdat er de kwijtschelding van vroeg, zodat de beslissing over die vraag tot kwijtschelding in de plaats zou zijn gekomen van de oorspronkelijke beslissing tot oplegging van een administratieve boete, steeds volgens het Vlaams Gewest.

5.1.3. Het Vlaams Gewest zegt er evenwel niet bij bij welke "bevoegde instantie" zich dan had moeten wenden, die deze rechtbank niet zou zijn.

Op de vraag van of hiermee de Raad van State wordt bedoeld, hult het Vlaams Gewest zich in stilzwijgen.

Evenmin gaat het Vlaams Gewest tot op het bot van haar redenering: wordt met deze niet nader omschreven exceptie van onontvankelijkheid - omdat in de door haar vordering niet geviseerde vordering heeft berust – een "exceptie van het gewijsde" bedoeld? Heeft dan die beslissing van de gewestelijke Inspecteur "rechterlijk gewijsde" in de zin van artikel 23 Ger.W.?

Bovendien is het Vlaams Gewest niet verlegen met interne contradicties in haar betoog, waarbij zij anderzijds stelt dat de ontstentenis van vermelding van de mogelijkheid van verhaal, samen gaat met de beslissing van 21.08.2001, hooguit voor gevolg kan hebben dat de beroepstermijn niet is begonnen lopen.

5.1.4. De redenering van het Vlaams Gewest getuigt enkel van juridische haarkloverij: het is duidelijk (zie 5.1.1. hierboven en het tussenvonnis van 07.03.2008) dat de rechtsonderhorige het recht heeft om een administratieve geldboete aan het oordeel van een onafhankelijke rechter voor te leggen, zodat de redenering van het Vlaams Gewest, die er feitelijk op neerkomt dat langs een andere weg (dan de eerder opgeworpen onbevoegdheid van deze rechtbank om hierover ten gronde te oordelen) deze mogelijkheid wordt ontzegd, afgewezen moet worden.

5.1.5. De opgeworpen exceptie wordt derhalve afgewezen. De vordering is wel degelijk ontvankelijk.

5.2. Ten gronde:

5.2.1. Art. 156§1 van het Decreet van 18.05.1999 houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening bepaalt duidelijk wat volgt: *“onverminderd de bepalingen van afdeling 1, wordt een administratieve geldboete van 200.000,-BEF opgelegd aan de persoon die handelingen, werken of wijzigingen voortzet in strijd met een door de Stedenbouwkundige Inspecteur bekrachtigd bevel tot staking bedoeld in art. 154, 5° lid...”*.

5.2.2. Het is meteen duidelijk dat het decreet met een administratieve geldboete wil sanctioneren elkeen die *“handelingen, werken of wijzigingen voortzet”* in strijd met het stakingsbevel.

5.2.3. Het gaat er met andere woorden telkens om na te gaan – ook overeenkomstig de door het Vlaams Gewest neergelegde rechtspraak ondermeer stuk 19, evenals het door ingeroepen arrest van Cassatie – of in de feiten de met een administratieve geldboete gesanctioneerde persoon het stakingsbevel heeft miskent door concrete daden te stellen, die op één of andere manier de verbreking van het stakingsbevel materialiseerden.

5.2.4. Het Vlaams Gewest beweert niet dat materiële daden stelde, waardoor zij het stakingsbevel zou hebben doorbroken.

De beslissing van de Stedenbouwkundige Inspecteur vermeldt zulks uitdrukkelijk: *“verzoekster heeft weliswaar zelf geen reële feiten gepleegd, maar...”* (zie het besluit van de Stedenbouwkundige Inspecteur d.d. 24.09.2001, onderdeel van stuk 21 van het dossier van het Vlaamse Gewest, 2de blad, al. 7).

5.2.5. Blijkens hetzelfde citaat hierboven bestaat de vereiste materiële daad in hoofde van Heerwegh volgens steeds dezelfde inspecteur dat zij *“... maar heeft door haar nalatigheid om de nodige onderrichtingen te verstrekken ermee toe bijgedragen dat na het stakingsbevel werken werden uitgevoerd die er op gericht waren het onroerend goed in gebruik te kunnen nemen”* (zie zelfde stuk).

5.2.6. Het wordt niet betwist dat op 24.07.2001 (hetzij 6 dagen voorafgaandelijk de vaststelling van voortzetting van de werken door de bouwheer ondanks het stakingsbevel) een regularisatiedossier en een bouwaanvraag indiende op het stadsbestuur.

Evenmin staat ter discussie dat _____ zulks deed in uitvoering van een architectenovereenkomst met de bouwheer terzake d.d. 21.06.2001 (stuk 1 dossier _____).

5.2.7. Welnu, in gezegde overeenkomst is onder artikel 4 (verplichtingen van de opdrachtgever) ondermeer uitdrukkelijk opgenomen wat volgt: *“de bouwheer houdt zich bij de uitvoering van de bouwwerken strikt aan de stedenbouwkundige voorschriften en/of door de gemeente toegestane afwijkingen. Elke overschrijding van deze voorschriften wordt aanzien als een bouwvoertreding”* (stuk 1 dossier _____ bladzijde 2).

5.2.8. Aangezien _____ door de bouwheer aangezocht werd terzake “regulariseren van verbouwingswerken” (zie zelfde overeenkomst blz. 1) kan niet ernstig ter discussie staan dat deze inhaalbeweging door de bouwheer, namelijk een regularisatie toevertrouwen aan architect _____ ook het besef inhield in hoofde van zelfde bouwheer dat tot dan irreguliere werkzaamheden waren uitgevoerd.

Alhoewel het administratief dossier van het Vlaams Gewest hierover geen nadere gegevens verstrekt mag aangenomen worden dat de bouwheer tot deze regularisatie aangezet werd door het besef dat de tot dan uitgevoerde verbouwingen waren uitgevoerd met miskenning van de regels terzake, namelijk zonder de vereiste vergunning te hebben aangevraagd.

Hoe deze bouwheer tot dit besef kwam blijkt noch uit de stukken noch uit de toelichtingen van partijen en is bij huidige beoordeling zonder belang.

Er kan hierbij evenwel vermoed worden dat de bouwheer niet vanzelf tot dit besef kwam, maar eerder ingevolge klacht en tussenkomst van de bevoegde overheden gedwongen is geweest een architect te raadplegen om zo een regularisatiedossier en de vereiste vergunning in te dienen en aan te vragen.

In ieder geval mag ongetwijfeld aangenomen worden dat de bouwheer minstens vanaf zijn opdracht aan architect _____ wist dat hij zomaar geen bouwwerken mocht ondernemen zonder vergunning.

5.2.9. In deze context – van (ten eerste) manifest besef in hoofde van de bouwheer onwettig bezig te zijn geweest en van (ten tweede) contractueel beding inhoudende zich te schikken naar de stedenbouwkundige voorschriften – komt het de rechtbank ongegrond voor ten aanzien van architect _____ de decretaal vereiste

handeling te zoeken in *“nalatigheid om de nodige onderrichtingen te verstrekken”*.

Immers, uit de omstandigheid op zich dat de bouwheer een regularisatieopdracht aan zijn architect toevertrouwde en uit de bewoordingen van de overeenkomst terzake mag zonder enige twijfel aangenomen worden dat de bouwheer zeer goed wist of behoorde te weten dat hij tot aan de verhoopte regularisatievergunning zou dienen te wachten alvorens verder aan de verbouwingen zou kunnen worden gewerkt, des te meer nu aan bouwheer op 25.07.2001 bevel tot staking van de werken werd gegeven.

5.2.10. Het besluit is dan ook dat geen bij decreet bedoelde voortzetting van handelingen, werken of wijzigingen kan ten laste worden gelegd, zodat haar ten onrechte de bij decreet voorziene administratieve geldboete werd opgelegd.

De vordering is dan ook gegrond.

5.2.11. Betreffende de rechtsplegingsvergoeding zijn er geen redenen om af te wijken van het basisbedrag conform de wet van 21.04.2007 en het K.B. van 26.10.2007, in deze 1.200,00 euro.

5.2.12. De gevraagde uitvoerbaarheid bij voorraad van het vonnis kan evenwel niet automatisch worden toegestaan, behoudens bijzondere omstandigheden die blijken hetzij uit de behandeling van de zaak zelf, hetzij uit de gegevens aangereikt door de verzoekende partij.

Dit klemmt des te meer daar overeenkomstig artikel 1397 Ger.W. verzet en hoger beroep tegen eindvonnissen de tenuitvoerlegging ervan schorsen en de uitvoerbaarheid bij voorraad zoals voorzien in artikel 1398 Ger.W. klaarblijkelijk een uitzondering is, zodat deze maatregel met een zekere omzichtigheid moet worden toegepast (Van Gompel H., *“Uitvoerbaarheid bij voorraad en (uitdrukkelijke) motiveringsplicht”*, Limb. Rechtsl. 1998, 215).

Een automatisch toestaan van deze tenuitvoerlegging zonder enige motivering en ingaande op een evenzeer niet gemotiveerd verzoek tot voorlopige tenuitvoerlegging, is derhalve kennelijk strijdig met de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek (vgl. Antwerpen, 11 februari 1987, R.W. 1986-87, 2640 R.B. Mechelen, 24 juni 1991, T.B.B.R. 1994, noot Broeckx K. en Gent 09.03.1995, R.W. 95-96, 437; T.B.B.R. 1994, 140).

In casu zijn er geen bijzondere omstandigheden die een bij voorraad uitvoerbaarverklaring rechtvaardigen en evenmin wordt dit verzoek

Rep. nr.:

ZITTING VAN 03 SEPTEMBER 2010– 6° Kamer - B.Z. - Folio

Bundel nr.:

gemotiveerd door
T.B.B.R. 1994, 140).

(zie Gent 09.03.1995, R.W. 95-96, 437;

6. Beslissing:

De rechtbank doet uitspraak op tegenspraak en in eerste aanleg.

Stelt vast dat de artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet op het taalgebruik in gerechtszaken nageleefd zijn.

Alle meeromvattende, strijdige of andersluidende besluiten verwerpende als ongegrond, niet terzake dienend of overbodig en het meer gevorderde afwijzende als ongegrond.

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond.

Zegt voor recht dat er geen redenen zijn om aan een administratieve geldboete in toepassing van artikel 156 § 1 van het decreet van 18.05.1999 inaevolae doorbreking van het stakingsbevel d.d. 25.07.2001 door op te leggen.

Veroordeelt HET VLAAMS GEWEST tot de gedingskosten, aan de zijde van begroot op 180,62 euro dagvaardingskosten en 1.200,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

Rep. nr.:

ZITTING VAN 03 SEPTEMBER 2010– 6° Kamer - B.Z. - Folio

Bundel nr.:

Dit vonnis is uitgesproken tijdens de openbare terechtzitting van de **ZESDE KAMER**, zitting houdende in burgerlijke zaken, van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde op vrijdag **DRIE SEPTEMBER TWEEDUIZEND EN TIEN**.

De rechtbank bestond uit:

kamer. toegevoegd rechter, voorzitter van de zesde
griffier.